

י (ס) בַּעַת הַהוּא אָמַר יְהוָה אֵלַי פָּסַל-לָךְ שְׁנֵי-לוּחֹת אֲבָנִים כְּרָאשֵׁינִים וְעָלָה אֵלַי הַהֲרָה וַעֲשִׂיתָ לָךְ אֲרוֹן עֵץ:

רש"י בַּעַת הַהוּא. לְסוֹף אַרְבָּעִים יוֹם נִתְרָצָה לִי וְאָמַר לִי: פָּסַל לָךְ, וְאַחַר כֵּן: וַעֲשִׂיתָ אֲרוֹן וְאָנִי עֲשִׂיתִי אֲרוֹן תַּחֲלָה שְׁכַשְׁאָבוּא וְהַלּוּחוֹת בְּיָדִי, הֵיכָן אֲתִנֵּם וְלֹא זֶה הוּא הָאֲרוֹן שֶׁעָשָׂה בְּצִלָּאֵל. שֶׁהָרִי מִשְׁכָּן לֹא נִתְעַסְקוּ בּוֹ עַד לְאַחַר יוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי בִּרְדּוֹתוֹ מִן הָהָר צִוָּה לָהֶם עַל מְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן, וּבְצִלָּאֵל עָשָׂה מִשְׁכָּן תַּחֲלָה וְאַחַר כֵּן אֲרוֹן וְכָלִים נִמְצָא זֶה אֲרוֹן אַחֵר הָיָה, וְזֶהוּ שֶׁהָיָה יוֹצֵא עִמָּהֶם לְמַלְחָמָה. וְאוֹתוֹ שֶׁעָשָׂה בְּצִלָּאֵל לֹא יָצָא לְמַלְחָמָה אֶלָּא בִּימֵי עָלִי וְנִעְנְשׁוּ עָלָיו וְנִשְׁפָּה:

(ב) וַאֲכַתֵּב עַל-הַלּוּחֹת אֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל-הַלּוּחֹת הַכְּרָאשִׁים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשִׁמַּתָּם בָּאֲרוֹן:

(ג) וַאֲעִשׂ אֲרוֹן עֵץ שִׁטִּים וַאֲפָסַל שְׁנֵי-לַחַת אֲבָנִים כְּרָאשֵׁינִים וַאֲעַל הַהֲרָה וּשְׁנֵי הַלּוּחֹת בְּיָדִי:

(ד) וַיִּכְתֹּב עַל-הַלּוּחֹת כַּמִּכְתָּב הַכְּרָאשִׁים אֶת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּתֵּנָם יְהוָה אֵלַי:

(ה) וְאֶפֶן וְאִרְדּוּ מִן-הָהָר וְאָשַׁם אֶת-הַלּוּחֹת בָּאֲרוֹן אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וַיְהִי שֵׁם כַּאֲשֶׁר צִוֵּנִי יְהוָה:

(ו) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִבְּאֶרֶת בְּנֵי-יַעֲקֹב מוֹסְרָה שֵׁם מֵת אֲהֵרֹן וַיִּקְבֹּר שֵׁם וַיִּכְהֹן אֱלֹעֶזֶר בְּנוֹ תַּחְתָּיו:

רש"י וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִבְּאֶרֶת בְּנֵי יַעֲקֹב מוֹסְרָה. מָה עֲנִין זֶה לְכָאן וְעוֹד וְכִי מִבְּאֵרוֹת בְּנֵי יַעֲקֹב נָסְעוּ לְמוֹסְרָה וְהָלֹא מִמוֹסְרָה בָּאוּ לְבְנֵי יַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיִּסְעוּ מִמֹּסְרוֹת" וְגו', וְעוֹד שֵׁם מֵת אֲהֵרֹן וְהָלֹא בְּהָר הָהָר מֵת. צָא וַחֲשַׁב וְתִמְצָא שְׁמוֹנֶה מִסְעוֹת מִמוֹסְרוֹת לְהָר הָהָר אֶלָּא אִף זֶה מִן הַתּוֹכָחָה וְעוֹד עֲשִׂיתָם זֹאת. כְּשִׁמַּת אֲהֵרֹן בְּהָר הָהָר לְסוֹף אַרְבָּעִים שָׁנָה וְנִסְתַּלְקוּ עֲנֵנֵי כְבוֹד, יֵרָאֶתְם לָכֶם מִמַּלְחָמַת מֶלֶךְ עָרֵד וְנִתְתַּם רֹאשׁ לַחֲזוֹר לְמִצְרַיִם וְחֲזַרְתֶּם לְאַחֲרֵיכֶם שְׁמוֹנֶה מִסְעוֹת עַד בְּנֵי יַעֲקֹב, וּמִשָּׁם לְמוֹסְרָה. שֵׁם נִלְחַמוּ בָכֶם בְּנֵי לֵוִי וְהִרְגוּ מֵכֶם וְאִתְּם מֵהֶם, עַד שֶׁחֲזִירוּ אֲתֶכֶם בְּדֶרֶךְ חֲזַרְתְּכֶם וּמִשָּׁם חֲזַרְתֶּם הַגְּדָגָה הוּא חַר הַגְּדָג:

(ז) מִשָּׁם נָסְעוּ הַגְּדָגָה וּמִן-הַגְּדָגָה יִטְבְּתָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מַיִם:

רש"י וּמִן הַגְּדָגָה וְגו'. וּבְמוֹסְרָה עֲשִׂיתָם אֶבֶל כָּבֵד עַל מִיתָתוֹ שֶׁל אֲהֵרֹן שֶׁגָּרַמָּה לָכֶם זֹאת, וְנִדְּמָה לָכֶם כְּאִלוֹ מֵת שֵׁם. וְסִמֵּךְ מֹשֶׁה תּוֹכָחָה זֶה לְשִׁבִּירַת הַלּוּחוֹת לֹאמַר שֶׁקִּשָּׁה מִיתָתוֹ שֶׁל צַדִּיקִים לִפְנֵי הַקֹּב"ה כִּיּוֹם שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ בּוֹ הַלּוּחוֹת וּלְהוֹדִיעַךָ שֶׁקִּשָּׁה לוֹ מָה שֶׁאָמְרוּ "נִתְּנָה רֹאשׁ" לְפָרֵשׁ מִמֶּנּוּ, כִּיּוֹם שֶׁעָשׂוּ בּוֹ אֶת הָעֵגֶל:

(ח) בַּעַת הַהוּא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת-שִׁבְט הַלֵּוִי לְשֵׂאת אֶת-אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה לְעֹמֶד לִפְנֵי יְהוָה לְשִׁרְתּוֹ וּלְבִרְךְ בְּשִׁמּוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

רש"י בַּעַת הַהוּא הִבְדִּיל ה' וְגו'. מוֹסֵב לְעֲנִין הַרְאֵשׁוֹן: בַּעַת הַהוּא. בְּשָׁנָה הַרְאֵשׁוֹנָה לְצִאתְכֶם מִמִּצְרַיִם, וּטְעִיתֶם בְּעֵגֶל, וּבְנֵי לֵוִי לֹא טָעוּ הִבְדִּילֶם הַמָּקוֹם מֵכֶם וְסִמֵּךְ מִקְרָא זֶה לַחֲזָרַת בְּנֵי יַעֲקֹב לֹאמַר שֶׁאִף בְּזֶה לֹא טָעוּ בְּהַ' בְּנֵי לֵוִי, אֶלָּא עֲמָדוֹ בְּאִמּוֹנָתָם: לְשֵׂאת אֶת-אֲרוֹן. הַלּוּיִם: לְעֹמֶד לִפְנֵי ה' לְשִׁרְתּוֹ וּלְבִרְךְ בְּשִׁמּוֹ. הַכֹּהֲנִים, וְהוּא נִשְׂיָאת כַּפִּים:

(ט) עַל-כֵּן לֹא-הָיָה לַלֵּוִי חֵלֶק וּנְחִלָּה עִם-אֲחָיו יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לוֹ:

רש"י עַל כֵּן לֹא-הָיָה לַלֵּוִי חֵלֶק. לִפִּי שֶׁהִבְדִּילוֹ לְעִבּוּדַת מִזְבֵּחַ וְאֵינֶן פְּנוּיִין לְחָרֵשׁ וּלְזָרַע: ה' הוּא נַחֲלָתוֹ. נוֹטֵל פָּרֶס מִזְמָן מִבֵּית הַמֶּלֶךְ:

(י) וְאֶנְכִּי עֲמַדְתִּי בְּהָר כִּימִים הַרְאֵשִׁים אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם הַהוּא לֹא-אָבָה יְהוָה הַשְׁחִיתָךְ:

רש"י וְאֶנְכִּי עֲמַדְתִּי בְּהָר. לְקַבֵּל הַלּוּחוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת וּלְפִי שֶׁלֹּא פָּרַשׁ לְמַעַלָּה כְּמָה עֲמַד בְּהָר בַּעֲלִיָּה אַחֲרוֹנָה זֶה, חֲזוֹר וְהִתְחִיל בָּה: כִּימִים הַרְאֵשִׁים. שֶׁל לִוְחוֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת מֵהֶם בְּרָצוֹן, אִף אֵלוֹ בְּרָצוֹן, אֶבֶל הָאֲמָצְעִיִּים שֶׁעֲמַדְתִּי שָׁם לְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם הָיוּ בְּכַעַס:

(יא) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לָךְ לְמִסְעָ לִפְנֵי הָעָם וַיָּבֹאוּ וַיִּירָשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם: {פ}

רש"י וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי וְגו'. אִף עַל פִּי שֶׁסָּרְתָם מֵאֲחִירָיו וּטְעִיתָם בְּעֵגֶל, אָמַר לִי: "לָךְ נָחָה אֶת-הָעָם" וְגו' :

א בַּעֲדָנָא הַהוּא אָמַר יי לִי, פָּסַל לָךְ תְּרִין לוּחֵי אֲבָנִיָּא כְּקִדְמָאִי, וְסֵק לְקִדְמִי, לְטוֹרָא; וְתַעֲבִיד לָךְ, אֲרוֹנָא דְאֶעָא.

ב וְאֶכְתּוּב, עַל לוּחֵיָא, יֵת פְּתַגְמִיָּא, דְּהוּוּ עַל לוּחֵיָא קִדְמָאִי דִּתְבַּרְתָּא; וְתַשְׁוִּינוּן, בְּאֲרוֹנָא.

ג וְעַבְדִּית אֲרוֹנָא דְאֶעִי שְׁטִין, וּפָסַלִית תְּרִין לוּחֵי אֲבָנִיָּא כְּקִדְמָאִי; וְסִלִּיקִית לְטוֹרָא, וְתִרִין לוּחֵיָא בְּיָדִי.

ד וְכָתַב עַל לוּחֵיָא כְּכַתְבָּא קִדְמָאָה, יֵת עֲסָרָא פְּתַגְמִין, דְּמִלִּיל יי עֲמִכוֹן בְּטוֹרָא מַגּוּ אִישְׁתָּא, בְּיוֹמָא דְקַהֲלָא; וַיַּהֲבִינוּן יי, לִי.

ה וְאִתְפַּנִּיתִי, וּנְחַתִּית מִן טוֹרָא, וְשׁוּיִיתִי יֵת לוּחֵיָא, בְּאֲרוֹנָא דְעַבְדִּית; וְהוּוּ תַמָּן, כְּמָא דְפִקְדִנִי יי.

ו וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, נָטְלוּ מִבְּאֵרוֹת בְּנֵי יַעֲקֹב לְמוֹסְרָה; תַּמָּן מִית אֲהֵרֹן וְאִתְקַבֵּר תַּמָּן, וְשִׁמִּישׁ אֱלֹעֶזֶר בְּרִיָּה תַחֲוֹתוּהִי.

ז מִתַּמָּן נָטְלוּ, לְגִדְגוֹד; וּמִן גִּדְגוֹד לִיֻּטְבַּת, אֶרֶץ נִגְדָא נַחֲלִין דְּמִיין.

ח בַּעֲדָנָא הַהוּא, אִפְרִישׁ יי יֵת שְׁבִטָא דְלֵוִי, לְמַטָּל, יֵת אֲרוֹן קִיָּמָא דִּי לְמָקָם קָדָם יי לְשִׁמְשׁוּתִיָּה וּלְכַבְרָא בְּשִׁמְיָהּ, עַד יוֹמָא הַדִּין.

ט עַל כֵּין לֹא הָוָה לַלֵּוִי, חוֹלֶק וְאַחְסָנָא עִם אַחֲוָהִי: מִתַּנֵּן דִּיהִב לִיָּה יי אֲנִין אַחְסָנְתִּיָּה, כְּמָא דְמִלִּיל יי אֱלֹהֶךָ לִיָּה.

י וְאֶנָּא הָוִיתִי קָאִים בְּטוֹרָא, כִּיּוֹמִיָּא קִדְמָאִי אַרְבָּעִין יָמִין, וְאַרְבָּעִין לַיְלָוִן; וְקִבִּיל יי צְלוֹתִי, אִף בְּזַמְנָא הַהוּא לֹא אָבָא יי, לְחַבְלוֹתָךְ.

יא וְאָמַר יי לִי, קוּם אִיזִיל לְמַטּוֹל קָדָם עַמָּא; וַיִּיעָלוּן וַיִּירָתוּן יֵת אֶרְעָא, דְּקִיָּיִמִית לְאַבְהָתְהוֹן לְמַתָּן לְהוּן.

יב וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי קוּם לָךְ לְמִסְעָ לִפְנֵי הָעָם וַיָּבֹאוּ וַיִּירָשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם: {פ}

יג וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי וְגו'. אִף עַל פִּי שֶׁסָּרְתָם מֵאֲחִירָיו וּטְעִיתָם בְּעֵגֶל, אָמַר לִי: "לָךְ נָחָה אֶת-הָעָם" וְגו' :